

M E S L E K Y Ü K S E K O K U L U Ö Ğ R E N C İ L E R İ N
D O Ğ A L , T O P L U M S A L N İ T E L İ K L E R İ V E
Y A Ő A M S T A N D A R T L A R I (2)

Yrd. Doç. Dr. Rifkı HENDEN

BULGULAR

TABLO 1

Öğrencilerin Doğum Yerlerinin İdari Bölümlere Göre Dağılımı

DOĞUM YERLERİ	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	T %	N	1 %	N	T~%
İl Merkezi	19	21,1	34	19,1	53	33,5	55	33,3
İl Merkezi	44	48,9	52	29,2	38	124	45	27,2
Köy	27	30	92	51,7	67	1 42,4	65	39,4
TOPLAM	90	1	178	1	158		165	1

insanlar doğum yerinde belli yerinde belli bir süre, örneğin altı yaşına kadar yaşadıkdan sonra farklı bir idari birime daha sonra geçse bile, kişilik yapısının gelişmesinde yaşamın bir bölümünü, özellikle ilk dilimini geçirdiği doğum yerinin etkisi her zaman gözlenebilir.

Tablo 1'e göre 1991-1992 öğretim yılında kaydını yaptıran öğrencilerin yarıya yakını (%49) ilçe merkezi doğumlu iken, sonraki yıllarda bu oran köy doğumluların lehine değiştiği görülmektedir. 1993-1994, 1994-1995 öğretim yıllarında il doğumluların yüzde oranlarının artması, aynı oranda ilçe doğumluların azalmasının nedeni bazı ilçelerin il yapılmasının sonucu olabilir. Tablo 1, öğrencilerin doğum yerlerinin köy ve ilçe ağırlıklı olduğunu göstermektedir. Meslek yüksekokullarına giren öğrencilerin çoğunluğu, kırsal kesim veya şehirlerin ekonomik düzeyi düşük yörelerinden gelmektedirler. Bu durumun öğrenci davranışlarında etkili olacağı düşünülebilir.

TABLO 2

Öğrencilerin Yaşlarının Dağılımı

YAŞLAR	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N %	N ~] %	N] %	N %
22 ve daha yaşlı	7 7,7	23 12,9	11 6,9	9 5,4
21 yaşında	6 6,6	17 9,5	4 2,5	9 5,4
20 yaşında	13 14,4	21 11,8	33 20,9	27 16,3
19 yaşında	17 18,8	37 20,7	42 26,6	49 29,7
18 yaşında	26 29,2	44 24,7	39 24,6	42 25,4
17 yaşında	21 23,3	36 20,2	30 19	30 18,2
TOPLAM	90	178	158	165

Tablo 2'ye göre araştırma kapsamına alınan öğretim yıllarında yüksekokula giren öğrencilerin ortalama %70'i 17,18,19 yaş grubundadır. Bu beklenen bir olgudur. 17 yaş grubunun yüzdesi yıllara göre azalmaktadır. 18 yaş grubunun yüzdesinin 1991-1992 öğretim yılı dışında yaklaşık aynı olduğunu söyleyebiliriz. Bu görünümü ile öğrenciler ortaöğretimden sonra, başka tercihlerle oyalanıp yıl kaybetmeden doğrudan meslek yüksekokulunu seçmişlerdir denebilir. 20 ve daha yaşlı öğrencilerin Üniversite sınavlarına bir kaç kez girip, başarısız duruma düştüklerinden son umut olarak bu okulları tercih ettikleri söylenebilir. Öğrencilerin bu okulları tercih nedeni, çalıştığı kurumlarda yükselebilmek için yükseköğrenim diploması istenmesinden kaynaklanabilir. Bu öğrenciler okulu bitirdiklerinde çalıştığı kurumda şef, müdür yardımcısı ve müdür olabilmektedirler. Yine bu okulu bitirdiğinde, emekliye esas derece ve kademelerine etki etmekte olduğundan okullara ilgi artmaktadır.

TABLO: 3

Öğrencilerin ÖSS puanlarının yaşlarına göre dağılımı

	1991-1992 N Ort.Puan	1992-1993 N Ort.Puan	1993-1994 N Ort.Puan	1994-1995 N Ort.Puan
22 ve daha yaşlı	7 134.805	23 133.233	11 143.367	9 140.984
21 yaşında	6 137.504	17 136.045	4 145.083	9 141.004
20 yaşında	13 136.855	21 137.699	33 144.555	27 143.553
19 yaşında	17 136.538	37 138.771	42 147.284	49 142.369
18 yaşında	26 138.395	44 139.057	39 147.354	42 140.629
17 yaşında	21 137.094	36 137.445	30 145.625	30 142.021
TOPLAM	90	178	158	165

Tablo 3'e bakıldığında yaş ile üniversite sınavında alınan puan arasında bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Diğer bir anlatımla öğrencilerin yaşları aldıkları puanların bir değişkeni değildir denebilir.

Alaplı Meslek Yüksekokulu 1992-1993 öğretim yılı sonuna kadar Hacettepe Üniversitesine bağlı olarak eğitim-öğretimi sürdürmüştür. 1993-1994 eğitim-öğretim yılından geçerli olmak üzere yeni kurulan Karaelmas Üniversitesine bağlanmıştır. Kuruluşunu tamamlamış ve isim > ->miş bir üniversiteye bağlı iken, yeni kurulan bir üniversiteye bağlanması durumunda okulun programlarının taban puanlarında bir değişme olmuş mudur? Tablo 4 bize bu değişimi vermektedir.

Tablo 4

Alaplı Meslek Yüksekokulunun, Hacettepe Üniversitesi ve Karaelmas Üniversitesine bağlı iken programlara alman öğrencilerin ortalama puanları

	Hacettepe Üniversitesi		Karaelmas Üniversitesi	
	En yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük
Programlar	Puan	Puan	Puan	Puan
Elektrik Programı	162.779	139.832	176.520	145.101
Döküm Programı	147.981	126.940	149.795	120.854
İnşaat Programı	137.199	128.370	153.3	133.373
Endüstriyel Elektronik Programı	165.125	138.049	168.286	148.594
Haberleşme Programı	142.167	130.117	164.628	138.876

Tablo 4'e göre Karaelmas Üniversitesine geçişte öğrencilerin taban puanlarında artış gözlenmektedir. Ancak 1993-1994 Öğretim yılında ÖSYM'ce taban puan katsayısı artırılmıştır. Bu artış taban puanlara göre 12-25 puan arasındadır. Programlara göre değişik katsayılarla artırılan taban puanlar gözönüne alındığında Hacettepe Üniversitesine bağlı iken puanların daha yüksek olduğu söylenebilir. Hacettepe Üniversitesi'nin gelişimini tamamlamış olduğu gözönüne alınırsa, yeni kurulmuş bir üniversiteye göre taban puanlarının daha yüksek olması beklenen bir olgudur.

TABLO 5

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

CİNSİYET	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N T i %	N %	N r %	N %
Kız	7 7,8	18 - 10	10 i 6,3	15 9,1
Erkek	83 . 92,2	160 90	148 93,7	150 90,9
TOPLAM	90	178 1	158	165

Tablo 5'de yüksekokula kayıt yaptıran öğrencilerin ortalama % 8,3'ü kız öğrenciler olduğu görülmektedir. Meslek yüksekokulları ara kademe elemanı yetiştirmektedir. Okulun teknik programlarından mezun olanlar sanayi sektöründe istihdam edilmektedirler. Bu durumda erkek öğrencilerin çoğunlukta olması beklenen bir olgudur. Okulun iktisadi ve idari programlarında ise kız öğrencilerin çoğunlukta olduğu araştırmacı tarafından gözlenmiştir.

TABLO 6

Öğrencilerin Medeni Durumları

	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N %	N %	N %	N %
Evli	2 2,2	7 3,9	5 3,2	2 1,2
Bekar	88 97,8	171 96,1	153 96,8	163 98,8
TOPLAM	90	178	158	165

Tablo 6'ya göre yüksekokul öğrencilerinin ortalama % 2,6'sı evlidir. Bu oran 1992-1993 öğretim yılında % 3,9 ile en yüksek değerde olduğu görülmektedir. Evli olan bu öğrenciler erkek olup, öğrenimleri süresince devamlı bir işte çalışmaktadırlar. Bu öğrencilerin yaş ortalaması 22 ve üzerinde olup, okula kayıt yaptırma nedenleri:

- 1- Yüksekokul mezunu olarak mesleklerinde yükselme imkanı kazanmak,
- 2- Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar için derece yükseltebilmek veya en üst dereceden emekliye ayrılabilen olarak görülebilir.

Toplumsal çevreler içerisinde bireyin kişilik yapısının gelişiminde özellikle çocukluk ve gençlik dönemlerini geçirdikleri çevreler içinde aile önemli bir faktör olarak görülebilir. Bu dönemlerde bireye en yakın olan anne ve babadır. Anne ve babanın eğitim düzeyleri, çocuklarına karşı davranışları, meslekleri çocuklarının kişiliğinin gelişimini etkileyen faktörler olarak düşünülebilir. Tablo 7'e göre öğrencilerin annelerinin ortalama %21,7'si okur yazar değildir.

*TABLO 7**Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumu*

	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N T%	N r%	N r%	N T %
Okur yazar değil	33 36,7	34 19,1	26 16,4	24 14,5
Okur yazar	19 21,1	43 24,1	38 24	29 17,6
İlkokul bitirmiş	30 33,3	84 47,2	74 46,8	84 51
Ortaokul bitirmiş	5 5,6	6 3,3	10 6,3	12 7,2
Lise bitirmiş	2 2,2	8 4,4	8 5	10 6
Yükseköğretim bitirmiş	1 1,1	3 1,6	2 1,3	3 3,6
TOPLAM	90	178	158	165

1991-1992 öğretim yılında kayıt yaptıran öğrencilerin %37,7'sinin annelerinin okur yazar olmadığı görülmektedir. 2000'li yıllara hazırlanan Türkiye için bu rakam düşündürücü olarak görülebilir. Tabloya göre okur yazar oranının gün geçtikçe arttığı, tersi bir ifade ile okur yazar olmayan annelerin yüzde oranlarının azaldığı görülmektedir. Buna rağmen meslek yüksekokuluna kayıt yaptıran öğrencilerin annelerinin öğrenim düzeylerinin ilkokula kadar olduğu görülmektedir. Yüzdeleri ihmal edilecek düzeyde görülen yükseköğretim bitirmiş annelerin, önlisans bitirmiş ilkokul öğretmeni ve hemşire olduğu araştırmacı tarafından tespit edilmiştir.

TABLO 8

Öğrencilerin Babalarının Öğrenim Durumu

	1991-1992 N r %	1992-1993 N i %	1993-1994 N j %	1994-1995 N k %
Okur yazar değil	7 i 7,7	2 i 1,1		3 1,8
Okur yazar	2 2,2	20 11,2	14 8,7	16 9,6
İlkokul bitirmiş	50 55,5	104 58,4	78 j 49,3	89 53,9
Ortaokul bitirmiş	11 12,2	21 11,8	28 17,6	21 12,7
Lise bitirmiş	11 i 12,2	15 i 8,4	23 i 14,5	23 i 13,9
Yükseköğretim bitirmiş	9 10	16 8,9	15 ' 9,4	13 7,8
TOPLAM	90	178	158	165

Tablo 8'e göre babaların (her öğretim yılı için) yarısından fazlasının ilkokulu bitirdiği görülmektedir. Annelere göre eğitim düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Ancak öğrenim kademesinin ilk düzeyinde yer alan anne ve babaların kültür düzeyleri hakkında tablo bize fikir vermektedir.

TABLO 9

Öğrencilerin Annelerinin Mesleklerinin Dağılımı

	1991-1992 N f %	1992-1993 N g %	1993-1994 N h %	1994-1995 N i %
Emekli	1 1,1	- -	3 i 1,8	2 1,2
İşçi	- i 3,3	2 1,1	- -	- -
Memur	3 i -	2 1,1	5 3,1	5 3
Serbest Çalışıyor	1 i 1,1	- i -	2 i 1,2	- i -
Çifçi	- -	- -	- -	1 0,6
Öğretmen	- i -	2 1,1	1 0,6	4 2,4
Ev Hanımı	85 94,4	172 j 96,6	147 i 93	153 92,7
İşsiz	- -	- -	- -	- -
Başka	- i -	- i -	- i -	- i -
TOPLAM	90	178	158	165

Henden

Tablo 9'a göre annelerin mesleklerinden söz edilemez denilebilir. Annelerin yüzde çoğunluğu (ortalama %94,1) ev hanımıdır. Serbest çalışanların bazılarının evde terzi ve el işi yaptıkları ve bu yönde aile bütçesine katkıda buldukları düşünülebilir. Bu durumda ev hanımlarının yüzde oranları daha da artacaktır.

TABLO 10

Öğrencilerin Babalarının Mesleklerinin Dağılımı

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Emekli	37	41,1	45	25,2	35	22,1	40	24,2
İŞÇİ	30	33	55	30,8	35	22,1	25	15,1
Memur	8	8,8	21	11,8	29	18,3	23	13,9
Serbest Çalışıyor	5	5,5	24	13,4	33	20,8	43	26
Çiftçi	5	5,5	14	17,8	12	7,6	14	8,4
Öğretmen	1	1,1	6	3,4	5	3,1	9	5,4
İşsiz	2	2,2	7	3,9	3	1,9	7	4,2
Başka	2	2,2	6	3,4	6	3,8	4	2,4
TOPLAM	90		178		158		165	

Tablo 10'a göre babaların büyük bir bölümü emeklidir. Emeklilerin çoğunluğu ise işçi emeklisi olduğu araştırmacı tarafından tespit edilmiştir. Bu durumda okula kayıt yaptıran öğrencilerin %50'sinin babalarının işçi olduğu söylenebilir. Serbest çalışır görünen babaların küçük ölçekli esnaf ve atölye sahibi olduğu araştırmacı tarafından tesbit edilmiştir. Serbest çalışanların dar gelirli oldukları ve eşlerin ev hanımı olduğu düşünüldüğünde, her öğrencinin ailesinin ekonomik gücü ortaya çıkmaktadır. Meslek yüksekokullarına giren öğrencilerin ÖSS puan sıralamasındaki yeri gözönünde bulundurulduğunda ekonomik güç ve eğitim arasında ilişki kurulabilir diye düşünülebilir. Tablo 10'a görüldüğü gibi, Doktor, Mühendis, Subay, Fabrikatör vb. mesleklerin çocukları meslek yüksekokulunu tercih etmemektedirler.

TABLO 11

Türkiye Ölçeğinde Ailelerin Ekonomik Durumu

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	M	%	N	%	N	%	N	%
Çok İyi	-	!	2	1,1	-	-	-	-
İyi	10	11,1	13	7,3	13	8,2	17	10,3
Orta	63	70	121	67,9	105	66,4	112	67,8
Kötü	11	12,2	39	21,9	38	24	29	17,5
Çok Kötü	6	6,7	3	1,6	2	1,3	7	4,2
TOPLAM	90		178		158		165	

Tablo 11'e göre öğrencilerin ortalama %68'i ailelerinin ekonomik durumunu Türkiye ölçeğine göre orta olarak görmektedirler. Ekonomik durumlarını "Kötü" olarak görenlerin oranı ise 1993-1994 öğretim yılında %24'e kadar ulaşmıştır. Ekonomik durumunu "Çok iyi" olarak gören öğrencinin (1992-1993 deki 2 öğrenciyi göz önünde bulundurmazsak) olmadığını söyleyebiliriz. Bu sonuçlara göre, yüksekokulda okuyan öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumlarının pek iç açıcı olduğunu söylemek olanaklı görülmemektedir. Ayrıca öğrencilerin "Orta" olarak gördükleri ekonomik durum için aynı anket, gelir düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarına uygulansa, "Kötü" olarak değerlendirme yapabilecekleri düşünülebilir. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin ekonomik durumlarını "Orta" olarak görmeleri, aslında kıt, kanaat geçinebildiklerirtin işaretidir, denilebilir.

TABLO 12

Öğrencilerin Barınma Yerlerinin Dağılımı

	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N i %	N i %	N i %	N i %
Anne ve baba yanında	14 i 16	25 i 14	28 17,7	22 13,3
Yurtta	44 i 48	69 i 38,7	65 i 41,1	83 i 50,3
Akraba tanıdık yanında	3 i 3	13 7,3	10 6,3	7 4,2
Birkaç arkadaşla birlikte kiralık evde	20 i 22	40 22,4	46 i 29,1	48 i 29
Pansiyonda	4 i 4	31 i 17,4	6 i 3,7	4 i 2,4
Başka	5 i 7	1	3 i 1,9	1 i 0,6
TOPLAM	90 i	178 i	158 i	165 i

Tablo 12'ye göre öğrencilerin ortalama %44,5 yurtta kalmaktadır. Bu oran 1994-1995 öğretim yılında %50,3'e kadar ulaşmıştır. İkinci sırada birkaç öğrencinin birleşerek ev kiraladıkları görülmektedir. 1993-1994 ve 1994-1995 öğretim yıllarında birlikte ev kiralayan öğrencilerin oranı %29'a ulaşmıştır. Anne ve babalarının yanında kalan öğrencilerin oranı ise 1993-1994 öğretim yılında %17,7'dir. Öğrencilerin grup halinde evde veya pansiyonda kalmalarının nedeni olarak, yurdun kapasitesinin azlığı gösterilebilir. Buna rağmen bazı öğrencilerin disiplinli ortamdan kaçtıkları ve birlikte ev kiraladıkları gözlemlerimiz olarak söyleyebiliriz. Tablo'ya göre öğrencilerin %56'sı yurtların dışında barınmaktadırlar.

TABLO 13

Öğrencilerin Gelir Sağlayıcı Bir İşte Çalışma Durumları

	1991-1992 N ~ [%	1992-1993 N T %	1993-1994 N " %	1994-1995 N j ~ %
Okul kapalı iken	15 17	41 23	40 25,3	41 24,8
Okul zamanı	2 2			3 i 1,8
Yılın büyük çoğunluğu	4 4	14 7,8	5	3,1 4 2,4
Hayır	69 77	123 69,1	113 71,5	117 70,9
TOPLAM	90 1	178	158 '	165 '

Tablo 13'e göre öğrencilerin ortalama %72'si kendilerine gelir sağlamak için herhangi bir işte çalışmamaktadırlar. Okul kapalı iken, gelir sağlayıcı bir işte çalışanların oranı ise ortalama %22,5'tir. Öğrencilerin gelir sağlayıcı bir işlerinin olmaması, onların çalışma isteklerinin olmadığından değil, iş olanaklarının olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

TABLO 14

Öğrenciler Kendi Maddi Durumlarını Nasıl Görüyorlar?

	1991-1992 N I %	1992-1993 N Y %	1993-1994 N %	1994-1995 N Y %
Çok iyi (İhtiyacımdan fazla) param var			1 0,08	1 0,6
İyi OHarcamada güçlüğüm yok)	15 16,6	16 8,9	18 10,1	23 13,9
Orta (Param ihtiyacımı ancak karşılıyor)	54 60	103 j 57,8	82 46	82 j 49,7
Kötü Qaram ihtiyacımı tam karşılamıyor)	18 20	47 26,4	48 26,9	49 ! 29,6
Çok Kötü (Geçimde güçlük çekiyorum)	3 3,3	12 6,7	9 10	10 1 6
TOPLAM	90	178	158 i	165

Henden

Tablo 14'e göre ihtiyacından çok parası olan öğrenci ihmal edilecek kadar azdır. Öğrencilerin çoğunluğu (ortalama %53,3) "Param ihtiyacımı ancak karşılıyor" seçeneğini işaretlemiştir. "Param ihtiyacımı karşılamıyor" diyenlerin oranı ortalama %27,5'dir.

Başka bir anlatımla meslek yüksekokulu öğrencilerinin dörtte birinden fazlası yeterli paralarının olmadığını, geçinmekte güçlük çektiklerini beyan etmektedirler. Buradan hareketle meslek yüksekokulunu tercih eden öğrencilerin ailelerinin maddi durumlarının Türkiye standartlarının altında olduğu söylenebilir. Tablo 11'e göre ailelerin ekonomik durumlarını daha da kötü olarak görmektedirler. Bu öğrenciler ailelerinden yeterli maddi desteği görememektedirler. Bu kötü duruma rağmen öğrenim harcı alamayan öğrenciler okula katkı payı ödemektedirler.

TABLO 15

Öğrencilerin Bitirdikleri Ortaöğretim Kurumlarının Dağılımı

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Lise İmam Hatip Lisesi	20	22	21	11,7	62	39,2	70	42,4
Özel Lise	1	1	0,5		1	0,6	1	
Resmi Kolej (Ana. Lis.Fen Lis.Öğr.Lis.	!		!		1	1		
Özel Kolej					1		1	0,6
Meslek Lisesi (Teknik Lise)	69	77	157	88,2	95	60,1	94	56,7
Başka	1				1		1	
TOPLAM	90		178		158		165	

Tablo 15'e göre meslek yüksekokuluna öğrenciler iki kaynaktan gelmektedirler. Bunlar meslek lisesi ve genel lise (lise ve imam hatip lisesi). Lise ve imam hatip lisesi çıkışlı öğrenciler, meslek lisesi çıkışlı öğrencilerin ayarlandıkları ek puan uygulamasından yararlanamamaktadırlar. Bu nedenle genel lise olarak tanımlanmıştır. Tablo'da yıllara göre oranlara bakıldığında meslek liselerinin yüzde oranlarının azaldığı, genel liseden gelen öğrencilerin yüzde oranlarının arttığı görülmektedir. Bunun nedeni, haberleşme ve kontrol sistemleri programlarının yeni açılmış olması görülebilir. Bu program

öğrencilerinde ek puan uygulamasından yararlananların sayısı azınlıktadır. Bunun nedeni meslek liselerinde adı geçen programların yaygın olarak bulunmaması gösterilebilir. Buna rağmen meslek yüksekokulları, meslek liselerinin devamı olarak görülmektedir. Çünkü öğrencilerin çoğunluğu (ortalama %70,2) meslek lisesi çıkışlıdır. Bu oran 1992-1993 öğretim yılında %88,2'ye ulaşmıştır. Özel kolejler, anadolu ve fen liseleri vb. çıkışlı öğrencilerin bu okullarda öğrenci olarak görünmemeleri okulları tercih etmemelerinin bir kanıtı olarak değerlendirilmelidir.

TABLO 16

Öğrencilerin İlköğretim Süresince Yaşamlarını Geçirdikleri Çevrelerin Dağılımı

	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N ~%	N ^T %	N %	N _j ~ %
Köy	16 17,7	45 25,2	28 17,7	34 20,6
İlçe Merkezi	46] 51,1	73 ı 41	81 51,2	73 44,2
İl Merkezi	28 ¹ 31,1	60 33,7	49 31	58 35,1
TOPLAM	90 _j	178	158	165

Tablo 16'ya göre "Ortaokul süresince yaşamınız nasıl bir çevrede geçti?" sorusuna öğrencilerin ortalama %20,3'ü köy, %46,9'u ilçe, %32,7'si il cevabını işaretlemiştir. Tabloya göre öğrencilerin yüzde çoğunluğu ilçelerden gelmektedir denilebilir.

TABLO 17

Öğrencilerin Lise Öğrenimi Süresince Yaşamlarını Geçirdikleri Çevrelerin Dağılımı

	1991-1992	1992-1993	1993-1994	1994-1995
	N %	N %	N %	N ~j~ %
Köy	5 ı 6	11 ı 6,1	12 ı 7,6	12 ı 7,2
İlçe	58 i 64,4	81 45,5	63 i 39,8	80 i 48,5
İl	27 ı 30	86 ı 48,3	83 ı 52,5	73 44,2
TOPLAM	90	178	158	165

Henden

Tablo 17'ye göre öğrencilerin lise öğrenimleri süresince yaşamlarının ortalama %6,7'si köyde, %49,6'sı ilçede, %43,75'i ilde geçmiştir.

Tablo 16 ve Tablo 17'deki verilere göre yüksekokula giren öğrencilerin büyük çoğunluğunun köy ve ilçelerden geldikleri söylenebilir. Yine ortaokulların köylere kadar ulaştıkları sonucuna varılabilir. İl ve ilçelerden gelen bu öğrenciler için de il ve ilçelerin kenar semtlerinden oldukları ekonomik verilere bakılarak söylenebilir. Öğrencilerin çekingenlikleri, düşüncelerini doğrudan ifade etmekte güçlük çekmeleri, kendilerine güven duygularının azlığı geldikleri çevrelerin etkileri olarak görülebilir.

TOBLO 18

Ailelerin Öğrencilere Karşı Genel Tutumları

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Koruyucu	35	39	73	41	54	34,2	69	41,8
Demokratik	45	50	83	46,6	74	46,8	67	40,6
Otoriter	7	8	13	7,3	24	15,2	21	12,7
İlgisiz	2	2	3	1,7	6	3,4	8	4,8
Başka	1	1	6	3,3				
TOPLAM	90	178	158	165				

Tablo 18'e göre öğrenciler "Ailenizin size karşı genel tutumu nedir?" sorusuna ortalama %46 "Demokratik", %39 "Koruyucu" cevabını vermişlerdir. "Otoriter" ve "İlgisiz" seçeneğini işaretleyen öğrenciler azınlıkta da olsa vardır. Anne ve babaların öğrenim durumlarını yansıtan çizelgede öğrencilerin aile tasviri, genel çizgileriyle verilmiştir. Çoğunluğun öğrenim düzeyi en fazla ilkokul ve ev kadını olan anne ile öğrenim düzeyi yaklaşık aynı olan babadan oluşan ailede, öğrencilerin yarıya yakınının "Demokratik" seçeneğini işaretlemeleri kendilerini gerçekleştirme açısından önemli olarak görülebilir.

TABLO 19

Öğrencilerin Yüksekokula Girişteki Tercih Sıraları

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	%	N	%	N	%
İlk sırada	25	27,7	63	35,4	42	26,6	55	33,3
Orta sıralarda	15	16,7	60	33,7	20	12,6	40	24,2
Son sıralarda	50	55,5	55	30,9	96	60,7	70	42,4
TOPLAM	90		178		158		165	

Tablo 19'a göre öğrenciler ortalama %47,6'sı yüksekokulu son sırada, %30,7'si ilk sıralarda tercih etmişlerdir. Yöre ile ilişkili olanlar yüksekokulu ilk sıralarda tercih ettikleri, diğerlerinin ise tercihleri puan sıralamasına göre yaptıkları, puanı bu okulu tuttuğu için girdiklerini, sözlü olarak araştırmacıya beyan etmişlerdir. Hangi sırada tercih ederse etsinler, tercih etmeleri bu okulların toplum tarafından benimsenmekte olduğunu göstermektedir, denilebilir.

TABLO 20

Bu Bölümü İsteyerekini Seçtiniz ?

	1991-1992		1992-1993		1993-1994		1994-1995	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Evet	67	74,4	143	80,3	131	82,9	130	78,7
Hayır	23	25,5	35	19,7	27	17,1	35	21,2
TOPLAM	90		178		158		165	

Tablo 20'de öğrencilere "Bu bölümü isteyerek mi seçtiniz?" sorusuna alınan yanıtlarda, yüzde çoğunluk (ortalama %79) "Evet" cevabı alınmıştır. "Hayır" cevabı işaretleyenler için, ailelerinin baskısı ile tercih yaptıkları veya hata ile bu okulu tercih ettikleri söylenebilir.

Tablolardan da anlaşılacağı gibi meslek yüksekokulunu tercih eden öğrencilerin, aileleri kırsal kesime, annelerinin eğitim düzeyide ilkökula dayalıdır. Belirli kültür düzeyinde yetişen ve "Tekniker" olan mezunlar,

Henden

kültür düzeyleri ve yaşam standartları farklı olan ve farklı çevrelerden gelen "Mühendis" 'lerle aynı işyerini paylaştıklarında aralarında iletişim açısından sorunların olacağı beklenmeli ve buna göre tedbirler alınmalıdır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Öneriler

Buraya kadar incelenen tabloların ve yapılan açıklamaların ışığında ulaşılan bulgular şunlardır:

- 1- Yüksekokulu tercih eden öğrencilerin çoğunluğunun doğum yeri, ilçe ve köy düzeyi yerleşim birimleridir.
- 2- Öğrencilerin orta öğrenim süresince yaşamlarının çoğunluğu, köy ve kasabalarda geçmiştir.
- 3- Meslek yüksekokulu öğrencilerinin %70'i 17-19 yaş grubundadır.
- 4- Yüksekokul teknik programlar bölümünü tercih eden öğrencilerin %90'ı erkek öğrencilerdir.
- 5- Yüksekokul öğrencilerinin anne ve babalarının çoğunluğunun (%85) öğrenim düzeyi ilkokuldur.
- 6- Öğrencilerin üçte birinin annesi okur yazar değildir.
- 7- Yüksekokul öğrencilerinin tamamına yakını (%94) annesi bir işte çalışmamaktadır.
- 8- Yüksekokul öğrencilerinin %68'i ailelerinin ekonomik durumlarını orta olarak görmektedirler.
- 9- Öğrenciler barınma sorunlarını yurt ve gruplar halinde ev kirilayarak çözmektedirler.
- 10- Öğrenciler geçimlerini sağlamakta güçlük çekmektedirler.
- 11- Meslek yüksekokuluna öğrenciler genelde iki kaynaktan gelmektedirler. Bunlar: genel liseler ve endüstri meslek liseleridir.
- 12- Yüksekokula giren öğrencilerin %70'i endüstri meslek lisesi çıkışlıdır.
- 13- Öğrenciler ailelerini koruyucu ve demokratik tipte algılamaktadırlar.
- 14- Öğrencilerin yaşam standartları giderek daha iyileşmektedir.
- 15- Öğrencilerin çoğunluğu bu okulu son sıralarda tercih etmişlerdir.
- 16- Öğrencilerin çoğunluğu bu programı isteyerek seçmişlerdir.
- 17- Özel liseler, özel kolejler, anadolu liseleri, fen liseleri, vb. çıkışlı öğrenciler meslek yüksekokulunu tercih etmemektedirler.

Meslek Yüksekokulu Öğrencileri

18-Öğrencilerin doğal, toplumsal nitelikleri ve yaşam standartları öğrenimi destekleyici özellikler içermemektedir.

Öneriler

- 1 - Sabit ve dar gelirli ailelerin çocuklarının tercih ettiği bu okullarda, öğrencilerden "katkı yap" olarak alınan öğrenci harçları kaldırılmalı veya daha düşük düzeyde tutulmalıdır.
- 2- Öğrencilerin iletişim becerilerini ve insan ilişkilerini geliştirmek amacıyla meslek yüksekokullarında hazırlık sınıfı açılmalıdır.
- 3- Ekonomik desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere esnaf ve sanatkar kredilerine benzer öğrenci kredileri verilmelidir.
- 4- Çalışma yaşamında teknikerliğin iletişim ve başarı düzeylerini konu alan araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Balcı Selahattin, 1992, "YÖK/Dünya Bankası I.Endüstriyel Eğitim Proje'sinin Meslek Yüksekokullarına getirdiği katkılar" Eğitim, Sayı 1, Ocak-Şubat-Mart, 1992, S. 132-144
- DPT. Kalkınma planı 1969, 1973, 1974, 1975, 1976,1977 programları
- Karaelmas Üniversitesi 1995, Karaelmas Üniversitesi Alaplı Meslek Yüksekokulu Endüstriye Dayalı Öğretim (EDÖ) Yönergesi
- Karasar Niyazi, 1981, Önlisans Eğitimi ve Teknik Eğitimde Uygulanabilirliği Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları No: 106
- Milli Eğitim Bakanlığı 1976, Meslek Yüksekokulları Geçici Yönetmeliği, 1. Mart 1976
- 1980, Meslek Yüksekokulları Yönetmeliği, 31.12.1980
- ÖSYM 1994, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı ikinci basamak klavuzu
- Resmi Gazete 1973, 1739 "Milli Eğitim Temel Kanunu", 24 Haziran
- 1981, 17506 "Yükseköğretim Kanunu" 2547, 6 Kasım
- 1982, 17766 "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" KHK/41, 20 Temmuz
- TÜBİTAK 1978, Ekonomik Gelişme ve Teknik İnsan Gücü Yetiştirmede Önlisans Eğitimi Bilimsel Toplantısı Sonuç Raporu, 21-23 Kasım 1978
- YÖK/DÜNYA Bankası 1986, Yök-Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Proje Başkanlığı Yayınları